SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 66.) VRYDAG DEN 31e. AUGUSTUS. (Ao. 1821.)

PARAMARIBO.

ZEE-TYDING.

BINNENGEKOMEN:

De N1 Am Brik *Warren*, Kapt. Elias Elwell Junior van *Gloucester*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van Meij 1821.

OOST-INDIEN.

Batavia, *den 24e. Nov. 1820.* Het volgende berigt omtrent de plegtigheden, in acht genomen bij het overlijden en de begrafenis van wijlen Zijne Hoogheid den Soesoehoenan van Sourakarta, *Pakoe Boewone Sompattij Ingologo Ngabdoer Raohman Saijidien Panotogomo den vierden*, is medegedeeld door de vriendelijkheid van den Luitenant Kolonel *Nahuijs*, resident te Sourakarta.

Reeds sedert eenen geruimen tijd was de Soesoehoenan van Soerakarta aan benaauwdheid op de borst en koortsen lijdende geweest, wanneer Zijne Hoogheid op het onverwachts in eenen zwaren buikloop verviel, die na weinige dagen, en wel op den eersten October, dien Vorst, in het drie en dertigste jaar van zijne regering, en in het vier en vijftigste van zijn leven, ten grave sleepte, nalatende zes en vijftig kinderen en honderd en [illegible] en veertig klein kinderen.

Des residents bij herhaling aan de Soesoehoenan gegeven raad om een Europischen geneesheer over zijne ziekte te raadplegen, werd [illegible] eerder opgevolgd, dan toen alle menschelijke hulp niet meer baten konde, en het ligchaam reeds zoodanig verzwakt was, dat alles de zekerheid van eenen spoedig naderenden dood aankondigde. Door den te laat geroepen Nederlandschen Arts, en door eigene overtuiging met den gevaarlijken staat van den Vorst bekend geworden, bragt de resident zijne meeste uren aan het bed van den Keizer door, zoo ter voorkoming van alle ongeregeldheden in den *Kraton*, bij het overlijden, als om gereed te zijn, om in naam van het Nederlandsche Gouvernement, vereend met den Kroon-Prins, het gezag over de Soerakartasche landen vooreerst in handen te nemen.

Hij was hierdoor getuige van de zorg, eerbiedige oppassing en droefheid van het vorstelijk gezin, bij het ziek- en sterfbed van het hoofd en vader, van welke de mededeeling hier onder volgt, in de verwachting van vele lezeren hierdoor geenen ondienst te zullen doen.

In het binnen-voorportaal van het paleis, bij de Javanen *Tierambie* geheten, vlak voor het Keizerlijk praalbed of *kobong-ageng*, hetwelk men ook wel het huwelijksbed zoude kunnen noemen, om dat hetzelve nooit dan in de eerste dagen na het huwelijk gebruikt wordt lag de zieke Keizer uitgestrekt op een laag leger, omringd door zijne naaste bloedverwanten, zijne echte en natuurlijke zoonen, broeders en neeven, welke al zijne wenken oplettend gadesloegen en om het eerst aan zijne wenschen voldeden.

Op omtrent twaalf passen afstand van het ziekbed waren de naaste vrouwelijke bloedverwanten geschaard, achter welke de verdere aanverwanten, op den grond volgens de Javaansche wijze nedergevleid, volgden.

Onder al deze groepen, misschien meer dan vier à vijf honderd personen tellende, heerschte eene diepe en eerbiedige stilte, alleenlijk van tijd tot tijd afgebroken door de woorden van bevel, welke, van het ziekbed gegeven, door een ieder beurtelings herhaald,

tot den laatsten groep afdaalden; alsmede door de akelige zuchten, door droefheid en medelijden voortgebragt.

Opmerkelijk is het voor dengenen, die nog nimmer een Javaansch vorstelijk huisgezin van nabij in zulke droevige omstandigheden heeft gadegeslagen, hoe, zelfs bij den grootsten spoed, niets verloren gaat van de meer dan eerbiedige, ja, slaafsche onderdanigheid en buigzaamheid, tot welker geregelde en stipte nakoming zoo veel tijd noodig schijnt. Het met behendigheid en snelheid op de hurken over den grond kruipen der dienstdoenden, het steeds in acht nemen der *Sembah's* of *Slamat's* (*) van de minderen aan de meerderen, welke van de geringsten tot de voornaamsten als seinen gerepeteerd, en eindelijk door de laatsten aan den Keizer worden gedaan, bij overreiking en toediening van het een of ander benoodigde, zoude de verwondering van iedeeen Europeaan hebben opgewekt.

De bedaarde en geruste toon van den doorluchtigen zieke, die, hoezeer in spraak en gehoor eenigzins belemmerd, tot zijn sterven toe zijn volkomen verstand behield en den resident steeds met diezelfde heflijkheid en beleefdheid bejegende, voor welke hij zoo beroemd was bij allen, welke dien vorst gekend hebben, maakte dit laatste tooneel van zijne aardsche grootheid aandoenlijk.

Naarmate het einde meer naderende was, heerschte er ook eene diepere stilte. Iederder omzittenden staaroogde op den zieltogenden vorst. Alleenlijk de keizerlijke gemalinne, slechts een uur voor het afsterven door den resident naar binnen en naar het ziekbed geleid, weende bitterlijk en luid.

(*) In tegenwoordigheid van den vorst, vermag geen Javaan aan zijne meerderen, hetzij Prins of Regent, den *slamat* te maken, doch moet dien altoos naar den Keizer zelven rigten, dewijl dit de hoogste eerbewijzing is, en dus door niemand kan worden ontvangen in tegenwoordigheid van Zijne Hoogheid; in dit geval had echter eene uitzondering plaats, daar hetgeen dat overgereikt werd, ten dienste van den Keizer was, bestaande in medicijnen, spijzen, enz.

Zoodra had de Soesoehoenan geene stu[...] achtige trekking door het openen van de[n] mond doen blijken, of zulks werd algeme[en] voor het teeken van den nabij zijnden do[od] gehouden.

Een algemeen verdoovend woest gekerm e[n] gegil brak nu van alle kanten los; schriklij[ke] verwarring scheen een ieders zinnen te ver[-] meesteren, en een stroom van menschen kwa[m] uit alle hoeken met groot misbaar toevloeije[n].

Ofschoon de Keizer het nog niet had afge[-] legd, werden hem stervende mond en oog[en] door zijnen broeder, den Prins *Boemie Noto*[...] met min of meer geweld toegedrukt en tege[ge-] houden, volgens een oud Javaansch gebrui[k] dat niet schijnt toe te laten dat een man va[n] aanzien met open mond en oogen den gee[st] geeft.

Weinige minuten na deze behandeling, wa[s] zijn jongste uur daar, en een ieders wanhoo[p] en droefheid scheen nu den hoogsten top t[e] bereiken. De ongeveinsde droefheid van de[-] keizerlijke gemalinne, als ook van de zone[n] en broeders van den overledene, onder welk[e] laatste een steekblinde Prins was, was waa[r-] lijk aandoenlijk, maar niet minder aandoenlij[k] was het oogenblik van plegtige stilte, allee[n-] lijk gestoord door het snikken van de *Ratoe* (Keizerin) dat hierop volgde.

Een ontzagverwekkend tooneel van kinder[-] lijken eerbied, nam nu een aanvang en we[rd] door den oudsten zoon, namelijk den Kroo[n-] prins, geopend.

Na verscheiden malen zijn hoofd tot aa[n] den grond in het stof te hebben nedergeboge[n,] nam hij met eene bevende hand den doek[,] welke zijns vaders kruin bedekte, van [...] hoofd af, en bragt dien aan zijne lippen [...] daarna om zijnen hals.

De Javaansche gebruiken kennen dit [...] toe aan den oudsten zoon, die den hoofddoe[k] waarmede de vader gestorven is, ongewassche[n] gedurende zijnen ganschen leeftijd bewaart[,] als een voorwerp van veel waarde, waarm[ede] hij, deze wereld verlatende, in het graf daa[r-] wordende dezelve bij zijne begravenis ove[r] zijne oogen gelegd.

Na een weinig tusschenpozen nam het p[...]

afscheid, door al wat maar eenigzins tot de vorstelijke familie behoorde, een aanvang. De kroonprins was weder hier de eerste; zijn hoofd onder het katoenen kleed, waarmede de doode bedekt was, eenen geruimen tijd verbergende, en op den onderbuik van zijnen vader als vastgenageld houdende, drukte hij vervolgens het gewone *slamat*, den gewonen kus van eerbied en ontzag, op de voeten van den overledene, waarin hij door allen beurtelings gevolgd werd, en waarmede, uit hoofde van het groot aantal van verwanten, bijna twee uren verliepen.

Intusschen dat dit plaats vond, stortte een der naastbestaanden, met zeer veel oplettendheid en aandacht den inhoud van eene kleine aarden vaas in een wit linnen zakje uit. Men deelde daaromtrent aan den resident mede, dat de Javaan van geboorte, zoodra hij tot jaren van verstand en onderscheid gekomen is, de haren en nagels, welke hij zich van tijd tot tijd afsnijdt, en de tanden, welke hij verliest, niet onverschillig wegwerpt, maar zorgvuldig in eene aarden vaas opzamelt, om met hem te worden begraven en in de doodkist gelegd.

Na den afloop van dit eerbiedig afscheid, begon eene nieuwe plegtigheid, bij welke alleenlijk de belijders van het Mahomedaansche geloof werden toegelaten.

(*Het vervolg hierna.*)

ADVERTISSEMENTEN.

KURATORS DER NIEUWE WEES-KURATEELE EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER DEZER KOLONIE, zullen op Woensdag den 5e. September aanstaande, des morgens de klokke [illegible] uren, ter voorschreve Kamer publiek verhuren voor den tijd van zes maanden, de navolgende Slaven, als:

De Negerin genaamd MADELEENTJE en de Neger FIGARO, aankomende de minderjarige HENRICA MAURITIA VAN LOBBRECHT.

De Negerin DOROTHEA met hare Kinderen GODLIEB en MARTHA, [illegible] haar Kind MARIA, aankomende den Boedel JANSIE VAN LOBBRECHT.

De Neger ALEXANDER en de Neger ONVERWAGT, aankomende den Boedel MARIA ELISABETH JOHN.

De Neger QUASSIE, aankomende den Boedel Mr. JAN WEYNE.

Paramaribo den 30e. Augustus 1821.

J. DE HEYDER.

Gekw. 1e. Gesw. Klerk.

KURATORS DER NIEUWE WEES-KURATEELE EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER DEZER KOLONIE, zullen op Donderdag den 6den September 1821 aanstaande, des nademiddags de klokke vier uren, ten Huize van Wijlen den Heer J. P. FARBER, publiek verkoopen, diverse Meubilaire goederen, Mans Klederen, een partij Boeken, en het geen verder ten voorschijn zal worden gebragt, aankomende de volgende Boedels, als: NICOLAAS van SCHOONE, JOHAN DAVID van CORDOVA, W. O. BENTINK, de gemeenschappelijke Boedel JAN HENDk. VAN MUNSTER en nagelatene Huisvrouw MARIA SCHEPER, en YSBRAND HOEKSEMA.

Paramaribo den 31e. Augustus 1821.

J. DE HEYDER.

Gekw. 1e. Gesw. Klerk.

J. VAN WALRÉ Jr., eerste Exploicteur dezer Kolonie, zal op heden den 31e. Augustus 1821, ter Kastelenije van den Hove *Civiel*, publiek bij Executie verkoopen:

Een Erf en daarop staande Steene Voet, gelegen aan de *Knuffels Gracht*, aankomende MOSES ABm. Po. DE MESQUITA.

Paramaribo den 31e. Augustus 1821.

J. VAN WARRÉ Jr. Eerste Exploicteur dezer Colonie, zal op Vrijdag den 7e. September 1821, ter Kastelenye van den *Hove Civiel*, publiek bij Executie verkopen.

Een Huis en Erf, staande en gelegen aan de *Buure Straat*, bekend onder La. D No. 670, aankomende MARIA VAN NILLION.

De helfte in het Huis en Erf, staande en gelegen in de *Nieuwe Keijzer Straat*, aankomende den Boedel wijlen Wm. AUGUSTINUS.

Paramaribo den 29e. Augustus 1821.

J. F. GRUTZ Exploicteur ter Invordering van s' Lands Gerechtigheden dezer Colonie, zal op Vrijdag den 7e. September 1821 ter Vestibule van den *Hove van Politie* publiek bij Executie verkoopen.

Een Huis en Erf, staande en gelegen aan de *Zwartehovenbrug Straat*, La. D. No. 411, aankomende P. C. ROEPEL.

Paramaribo den 29e. Augustus 1821.

Alle de geenen die iets te vorderen heeft, van, offe verschuldigd is aan de Boedels BENJAMIN, ELIAS en MOSES HEYMANS, worden verzogt daarvan opgave en betaling te doen, aan den Wel Ed. Heer M. ABRAHAMS WITTERING *Kassier Weesmeester der Hoogduitsche Israëlitische Gemeente* alhier.

En zal derzelver nalatenschappen bestaande in Mans Kleederen, een Secretaire, een Bureau, en een Sideboard van Mahonijhout en andere goederen ter Weeskamer in de *Keizer Straat*, op aanstaande Dingsdag den 4e. September s'namiddags om 4 uren op publieke Vendue worden verkogt.

Paramaribo den 30e. Augustus 1821.

S. ALEXANDER.
Gezw. Klerk.

De bereids geannonceerde verkoop van het Erf en steene Voeten, aankomende de Erven wijlen de Heer J. H. SCHAAP, zal voor vijfzesde aandeelen plaats hebben op den 7e. September aanstaande, 's namiddags ten vier uren, ten Kantore van den Heere Vendue Meester en Ontvanger L. THYM, alwaar de verkoop conditien en bewijzen van eigendom ter inziening zig bevinden.

De genen welke leverantien gedaan hebben aan Plantagien aankomende den Boedel wijlen den Wel Edelen Gestrengen Heer A. DE MEY Wz., tot en met den 14e. Julij van het Jaar 1820 ingesloten en tot heden toe zijn nalatig gebleven hunne gelden ingevolge annonce van den 31e. Julij, wegens gemelde Boedel en aanhoorige Plantagien te komen ontvangen; worden mits deze geinviteerd dezelve voor den 8e. September aftehalen ten Kantoore van den Wel Ed. Gestr. Heer J. BRUYNING.

Wordt geland en te koop bij gebroeders WILKENS Hz de Karga van de Noord Amerik. Brik *Warren* Kapt. E. EDWELL Junior van *Cape Ann*, bestaande dezelve in nieuwe Bakkeljauw, Mackreel, Haring, Tabak, 1 en 1¼ dm. Amerik. Planken en Riggels.

Voorts nog in voorraad S. F. Blom, Spek, Vleesch, Zout, Reuzel, Commands Beschuit, ¼ Pijpen Madera, Smeer en Sperm ceti Kaarsen en Zeep. en verdere Plantagie behoeftens.

Paramaribo den 30e. Augustus 1821.

Aangebragt bij J. VAN BROEK per Kapt. ZWANENBURG en anderen, fijne Calicos, Kleedjes met randen, Velvetins, Nankinets, Cambrics, Jaconets, Satinets en diverse manufacturen; voorts Kurken, Roode en Madera Wijn op vlessen, Vleesch, Spek, Ham en Boter en een assortement Yzerwaren en diverse gereedschappen; als mede nog voor handen, Gort, Erwten en Haver en en 1¼ en 1½ dms. Holl. Deelen.

Den ondergeteekende geeft mits deze aan het geëerd publiek te kennen dat hij tegens ultimo dezer maand, zijne Slagterij zal eindigen, bedankt alle zijne begunstigers; en presenteerd te koop alle zijne Efffecten, Slaaven, Ponten en al wat tot de Slagterij behoord; intusschen verzoekt hij alle de geene die iets van hem te pretendeeren, reekening in blanko in te leeveren, om na accoord bevinding te worden betaald, als mede die aan hem verschuldigd zijn, betaling te doen, om daardoor in staat gesteld te worden, aan zijne engagementen te kunnen voldoen.

Paramaribo den 27e. Augustus 1821.

A. SANSON.

J. RICHERSON is voornemens deze Kolonie te verlaten.

Paramaribo den 16e. Augustus 1821.

J. VÖEMEL vertrekt naar Europa.

Paramaribo 30e. Augustus 1821.

Gedrukt te PARAMARIBO *ter Gouvernements Drukkerij van* C. J. FUCHS.